

Operă și dans la Iași

(Costin Popa – 16 februarie 2014)

La Opera Națională Română Iași alternanța spectacolelor de facturi diverse atrage publicul. Sălile sunt permanent pline, se cântă cu casa închisă, în mod curent se pun în vânzare locuri în picioare, recent s-au inaugurat transmisiile online pe Internet, în timp real. A fost premieră națională care a certificat atât preocuparea pentru modernitate mediatică, cât și nivelul calitativ ridicat al seratelor potrivite pentru a fi transmise worldwide.

Atractiv și antrenant

Săptămâna trecută, spectacolul de dans „Kabaret”, subintitulat „Nostalgie în două părți”, realizat în coproducție cu Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași și desfășurat într-un foarte potrivit cadru intim, „Teatrul La Cub”, ne-a introdus în atmosfera de divertisment a unui bar de noapte german din epoca anilor '20 – '30. Într-o succesiune adesea bine legată, adesea surprinzătoare, neașteptată, colajul a propus tablouri de program de cabaret susținute de melodii celebre interpretate de Max Raabe, Paul Whiteman și Marlene Dietrich, venite prin difuzoare și mimate de actorii-dansatori.

Muzică de gen în ritmuri de tango, vals, blues, foxtrot, ländler, în ritmuri hawaiene sau africane, a fost ilustrată de o varietate de personaje, de la femei fatale la travestiți, de la stripperi la chipuri grotești, de la domni și doamne elegante la arlechini, colombine, clovni. S-a dansat senzual și frenetic, într-o coregrafie inventivă grație Yvettei Bozsik (semnatară și a regiei).

Beatrice Rancea

Momentul cheie al spectacolului a fost dansul Beatricei Rancea, în rol de... dirijor care, cu muzicalitate și mișcări ample, unduitoare, a condus o „mini-orchestra” de mimi, pe un fragment din Simfonia a V-a de Ceaikovski.

A fost o seară originală, atractivă și antrenantă, ce ar fi meritat o transmisie online. Meritul a revenit actorilor Teatrului Național (Pușa Darie, Livia Iorga, Constantin Pușcașu, Ionuț Cornilă), balerinilor Operei (Pamela Tănasă, Manuela Giuverdea, Roxana Dorin, Kotomi Hoshino, Cristian Osoloș – oaspete din București, Bogdan Tuluc, Dumitru Buzincu, Sergiu Cotorobai, Gheorghe Iftinca, Beatrice Rancea), dar și asistenților coregrafi (Dorina și Sergiu Cotorobai), asistentei de regie Anca Șerbănuță, realizatori care întrețin în mod curent producția originală a creatoarei maghiare Yvette Bozsik.

„Rigoletto”

În ziua următoare, la Sala Mare a Teatrului Național, s-a prezentat „Rigoletto” de Verdi, o producție mai veche semnată de Cristian Mihăilescu (regia) și Viorica Perju (scenografia).

Călin Brătescu

L-am revăzut cu bucurie, în rolul Ducelui de Mantua, pe tenorul Călin Brătescu, aflat într-un moment de vârf al carierei, cu prezențe pe mari scene ca Opéra Bastille sau Deutsche Oper Berlin. Motivațiile vin de la primul sunet, de la primul desen melodic. Vocea lui Brătescu a căpătat o consistență care îi învăluie timbralitatea frumoasă, caldă, generoasă și îi îmbracă întregul ambitus, foarte omogenizat. Simte cu putere sensurile frazelor muzicale, pe care le redă cu punctări potrivite, corespondente marii tradiții italiene de interpretare.

Este foarte limpede că abordarea rolurilor spinte îi este acum la îndemână și, dacă mă gândesc la teatrele amintite, roluri complexe ca Enzo din „Gioconda” de Ponchielli sau Cavaradossi din „Tosca” de Puccini i se potrivesc de minune. Pe de altă parte, impulsul eroic al unor asemenea partituri își pune amprenta asupra spiritului Ducelui de Mantua, așa încât finalul acut al baladei „Questa o quella” pare prea vehement, în adresarea „È il sol dell’anima, la vita è amore” nu se întrezărește dulceața declarației către îndrăgostita Gilda și chiar celebra arie „La donna è mobile” are o retorică neexpansivă. În schimb, Brătescu pigmentează cu nuanțe multe pasaje și mă refer îndeosebi la splendide filaje pe note aparținând zonelor înalte ale portativului, în duetul cu Gilda („... sarò per te...”), în aria „Parmi veder le lagrime” („... non invidio per te!”) sau în „La donna è mobile” (strofa a doua). Acutele sună bogat și potențază armonicele pe care glasul tenorului le posedă din plin.

Cristina Grigoraș și
Călin Brătescu

Aflată în mijlocul unui tur de forță al debuturilor, soprana Cristina Grigoraș a fost Gilda, pentru prima oară în carieră. Sigur că emoțiile au fost prezente dar mi s-au părut stăpânite în bună măsură. Cu prezență scenică agreabilă, sensibilă, tânăra artistă a cântat cu aplomb, profitând de muzicalitatea care o caracterizează, conștientă fiind că vocalitatea rolului îi corespunde întru totul. Cu glasul ei strălucitor și derulând o frazare inteligentă (se vede că studiul a fost serios), a expus luminos aria „Caro nome”. Bine a făcut că a renunțat, cel puțin la spectacolul de debut, la dificilul pasaj supraacut intrat în tradiție, oferind o versiune mai comodă (cântărește redutabile procedeează identic), după cum rău a făcut că s-a ambiționat să emită Re bemol-ul final al duetului cu Ducele, încheiat mai problematic, în condițiile în care nici partenerul nu a reușit performanța. În fond, era vorba despre o notă neînscrisă în partitură, la fel ca și cea care încheie duetul „Sì, vendetta!” cu Rigoletto.

Sunt sunete pe care Cristina Grigoraș le posedă, a dovedit-o de atâtea ori în țesături vocale de altă factură, așa că siguranța va veni odată cu înfrângerea emoțiilor. Buna și solida articulare din aria „Tutte le feste” și amintitul duet a anunțat viitoare dezvoltări. Deocamdată, important este ca soprana să reia rolul în perioada următoare, oriunde, pentru consolidări și rodaj.

Oleg Ionese și
Cristina Grigoraș

Personajul titular a revenit baritonului Oleg Ionese, un corifeu al sunetelor acute, puternice, dominatoare, masive, spectaculoase. Admirația mea se oprește aici, întrucât latura lirică, emoțională a lui Rigoletto a rămas doar la nivelul intențiilor, neputând fi exprimată în mod potrivit prin moliciuni de glas sau cânt în mezzavoce. Deficiențe de intonație în registrele mediu și grav s-au insinuat pe alocuri. Provocatoare și sexy, așa cum cere rolul Maddalena, a fost mezzosoprana Florentina Onică, artistă cu cânt și glas frumos colorat, din păcate lăsat de multe ori în umbra sonorităților orchestrale.

O voce promițătoare ca timbru am remarcat la basul Teodor Busnea (Sparafucile), proaspăt absolvent și actual masterand al Universității de Arte „George Enescu” din Iași, la clasa prof. univ. dr. Corneliu Solovăstru, deci cu bune premise pentru a deveni un artist de calibrul.

Florentina Onică

Oleg Ionese și Teodor Busnea

Daniel Mateianu

Florentina Onică și Călin Brătescu

Distribuția i-a mai cuprins pe Daniel Mateianu (foarte bun în Monterone), Eduard Sveatchevici (Marullo cu o intrare în scenă atât de verist rostită „Gran nuova! gran nuova! încât... m-am speriat), Andrei Apreotesei (Borsa), Lucian Dolhăscu și Alina Bârlescu (debuturi în micile roluri Conte și Contesa Ceprano), Victor Zaharia și Andreea Chinez (voci sonore în episodicele personaje Ușierul și Pajul) și, nu în ultimul rând, pe Marinela Nicola, Giovanna cu glas de lux. În fond, și o doică poate fi tânără și prezentabilă.

După un început în care primele măsuri „Allegro con brio” ale Introducerii la primul act au trebuit să fie repetate din cauza nesiguranței din fosă (!), spectacolul s-a derulat în bune condițiuni. Șeful de orchestră brașovean Traian Ichim a arătat că este un dirijor analitic (nuanțat au cântat instrumentiștii acel „Agitato assai” ce prefățează recitativul și aria Duceului „Parmi veder le lagrime”), alert și dedicat urmăririi cântăreților.